

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

**Střední odborná škola „FORTIKA“,
Lomnice u Tišnova, Tišnovská 15**

679 23 Lomnice u Tišnova, Tišnovská 15

Identifikátor školy: 600 013 286

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad Blansko, Poříčí 18, 678 01 Blansko

Termín konání komplexní inspekce: 6. - 9. březen 2000

Čj.	121 071/00-11136
Signatura	kl1zt201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Střední odborná škola FORTIKA v Lomnici u Tišnova sdružuje střední odbornou školu hotelového typu a domov mládeže. V souladu s rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 13 386/99-21 ze dne 4. 2. 1999 s účinností od 15. 2. 1999 škola realizuje ve školním roce 1999/2000 studijní obor Hotelnictví a turismus 65-42-M/004 (JKOV 63-71-6/00) studium denní čtyřleté. Nevyučuje v tomto školním roce schválený obor Gastronomie 65-41-L, studium denní nástavbové dvouleté Společné stravování 65-41-L/501 (JKOV 63-21-6/00).

Hodnocení kvality vzdělávání

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti na základě zjištění z hospitační činnosti ve vyučovacích předmětech a na domově mládeže. Obsahem zjištění a závěrečných hodnocení v jednotlivých vyučovacích předmětech nebo blocích předmětů byly tyto jevy: plánování a příprava výuky, podmínky pro výuku, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Český jazyk a literatura

Časová dotace vyučovacích hodin byla respektována v souladu se schválenými učebními dokumenty. Ve třetím ročníku v rámci možných úprav došlo k navýšení o jednu hodinu v týdnu. Učební osnovy jsou podrobně rozpracovány v časově tematických plánech. Proporcionálně je v nich věnována pozornost jazykové i literární složce předmětu a respektována návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. Ze zápisů v třídních knihách i ze znalostí žáků vyplynulo důsledné plnění tematických plánů ve vyšších ročnících studia. V prvním ročníku došlo k posunu většiny učiva slohu i předepsaných slohových prací do druhého pololetí. Dobře promyšlené a připravené hospitované hodiny vytyčovaly vyučovací cíle s ohledem na získávání nových vědomostí, ale i na rozvíjení písemných a ústních dovedností žáků v oblasti aplikace upevněných znalostí.

Kvalitu vzdělávání pozitivně ovlivňovalo zabezpečení výuky s požadovanou odbornou způsobilostí a optimální pedagogickou praxí.

Třídy, moderně vybavené novým nábytkem i tabulemi a trvale umístěnou didaktickou technikou, plně umožňovaly realizaci vzdělávacího programu. K dalším pozitivům patří fungující knihovna s vysokým počtem publikací, nadále doplňovaná novými tituly dle požadavku předmětových komisí. Žáci mají k dispozici učebnice, které jim škola nabízí k vypůjčení.

Vyučovací prostředí působilo velmi esteticky a čistě, méně podnětné však bylo vybavení tříd s ohledem na výuku sledovaného předmětu.

Organizace všech hodin směřovala k naplnění vytčených cílů. Z hlediska efektivity, názornosti i zvolených metod a forem práce se jednotlivé hodiny lišily. Často aplikovaná frontální výuka s dominantní rolí učitele neumožňovala plně rozvíjet samostatnou tvůrčí práci žáků. Naopak v jiných hodinách, i přes frontální přístup, byly účelně využívány pomůcky, další zdroje informací i didaktická technika. Naplňováním výchovného aspektu literatury i uplatňováním znalostí žáků z jiných předmětů byly rozvíjeny jejich komplexnější vědomosti a dovednosti. Často účelově a v důsledku toho efektivně docházelo k prolínání literární teorie s prožitky žáků získanými z vlastní četby, s aplikací jazykových vědomostí i komunikační a slohovou výchovou. Tím docházelo k nenásilné kontinuitě výuky předmětu jako celku. Žáci se měli možnost projevit ústně i písemně, převážně se na výuce aktivně podíleli a jejich znalosti odpovídaly standardu vzdělávání. Moderní kooperativní metody a formy práce byly zařazovány

jen velmi ojediněle.

Vstupní motivace byla přímo úměrná zajímavosti a blízkosti probíraného tématu. Tam, kde se žáci mohli opřít o vlastní znalosti z četby případně filmové či televizní zpracování literárních děl, sdělení vyučovacích cílů a prostředků k jejich dosažení působilo velmi podnětně. K posílení motivace v průběhu hodin přispíval neustálý kontakt učitele se žáky, průběžné ověřování chápání nové látky, pomoc při řešení obtížnějších úkolů i pozitivní posilování. Žáci byli chváleni za úspěšné zvládnutí slohové práce, za aplikaci dovedností při pravopisných cvičeních, byla jim dána příležitost k vyjadřování vlastních názorů i postojů k navozené problematice v literatuře. Emotivní působení učitele v oblasti propojení literárních děl s realitou pozitivně formovalo morální hodnoty žáků. Zadávání domácích úkolů účelně vycházejících z nové látky často motivovalo žáky k četbě beletrie. V hodinách nebyl kladen důraz jenom na encyklopedické znalosti, ale diskusní prvky ve výuce často podněcovaly sympatie žáků k předmětu. Méně byli žáci vedeni k sebehodnocení a odpovědnosti za kolektivní práci. Úspěšnost splnění vyčteného cíle byla převážně hodnocena pedagogem.

Ve třídách byla navozovaná příznivá a nestresující atmosféra pro vzájemnou komunikaci. Příležitosti k aktivnímu zapojení do výuky však přesto více využívali jenom někteří žáci, při frontálních činnostech nebyli všichni rovnoměrně zatěžováni. Neustálými motivačními výzvami i kladným povzbuzujícím hodnocením se dařilo s rozdílnou mírou úspěšnosti rozvíjet i širší komunikativní dovednosti. Velmi pozitivní byla snaha nepředkládat žákům hotová fakta, ale vést je k vyvozování nových poznatků na základě dříve získaných znalostí, dovedností, domácí přípravy i práce s textem.

Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň. Personální a materiální podmínky výuky byly vynikající, psychohygienické podmínky působily velmi dobře. Organizace, formy a metody ve výuce měly dobrou úroveň. Motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly na velmi dobré úrovni.

Kvalita vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura byla celkově na velmi dobré úrovni.

Cizí jazyky - jazyk anglický, německý a ruský

Výuka cizích jazyků je koordinována předmětovou komisí na jejích pravidelných schůzkách. Tato komise m.j. řeší aktuální problémy výuky, stanovuje typ používané učebnice a zajišťuje soulad časově tematických plánů výuky v jednotlivých třídách s učebními osnovami. Časová dotace vyučovacích hodin koresponduje se schváleným učebním plánem. Členění učiva do jednotlivých ročníků je účelné a odpovídá aktuálnímu složení tříd. K obsahové duplicitě v rámci předmětů nedochází, což garantuje předmětová komise i používání učebnic jedné série pro daný ročník. Tím je také zajištěna kontinuita výuky jazyka v jednotlivých ročnících. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu středoškolského vzdělávání cizím jazykům. Podle učebního plánu jsou dva jazyky povinné a ve třetím a čtvrtém ročníku je třetí jazyk volitelný.

Výuku hospitovaných cizích jazyků zajišťují učitelky většinou s pedagogickou, avšak pouze částečně s odbornou způsobilostí. Tato skutečnost se s výjimkou jedné hospitované hodiny na kvalitě výuky nijak negativně neprojevila. K výuce jazyků je využívána specializovaná učebna na velmi dobré estetické úrovni, vybavená veškerou funkční didaktickou technikou a mnoha motivačními prvky (nástěnné mapy, tabule s gramatikou, aktuální informace o německy a anglicky mluvících zemích). Hospitované hodiny však probíhaly většinou v kmenových učebnách. Také jejich estetická úroveň i podnětnost jsou velmi dobré. V hodinách byl často použit magnetofon a zpětný projektor. Mimo učebnice mají žáci dostatečné množství dalších materiálů, většinou kopírovaných vyučujícími. Škola odebírá několik cizojazyčných časopisů.

Psychohygienické zásady jsou dodržovány.

Z hlediska organizace, forem a metod výuky obsáhly hospitované hodiny celou škálu hodnotící stupnice od vynikajících až po nevyhovující. Převážně byly strukturovány podle věku a schopností žáků i deklarovaných cílů. V jejich úvodu byl většinou dostatečně zřetelně stanoven průběh i cíl hodiny. Organizace vyučovacích jednotek byla pestrá s využitím různých metod a forem práce. Tradiční výuka byla vystřídána společnou prací s textem promítaným na transparentní fólii, vyslechnutým z magnetofonové nahrávky, nebo nácvikem správné výslovnosti, řečových struktur nebo konverzačními rozcvičkami, častěji vedenými mezi učitelkami a žáky, než mezi žáky samými. Recitaci německé básně vystřídala rozprava o jejím autorovi. Suverénní řízení výuky, členění hodin a podpora aktivního učení vedly k efektivnímu využití vyučovacích hodin, s výjimkou jedné hodiny, kdy žáci neúčelně opisovali okopírovaný text do sešitu a hledáním ve slovníku promarnili její převážnou část. Struktura této hodiny byla dokladem absence pedagogické způsobilosti učitelky. Ve většině vyučovacích hodin panovala příjemná pracovní atmosféra. Hodiny byly vedeny téměř výhradně v příslušném cizím jazyce.

Podle stanoveného cíle hodiny užívaly vyučující různé motivační metody. Ty vyplývaly z přirozeného zájmu žáků o jazyk v souvislosti s jejich budoucí profesí nebo zájmu o realie zemí, v nichž se tímto jazykem mluví. Motivační a zároveň relaxační byl úvodní zpěv ruské písně, spojený s pohybem. Za svoje výkony byli žáci průběžně hodnoceni různým způsobem, m.j. předáváním barevných karet za správné odpovědi a jejich výsledným sečtením v závěru hodiny. Při ústním zkoušení však většinou hodnocení chybělo, stejně tak jako jeho zdůvodnění a zřetelně vyslovená klasifikace. Odměnou za práci byla i vtipná německá píseň v závěru hodiny.

Spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy byla na velmi dobré úrovni. Byla založena na vzájemné důvěře a žákům byla dána možnost projevat vlastní názory. U převážné většiny vyučujících byly zřejmé jejich snaha o podporu rozvoje komunikativních schopností žáků, méně však vytvářely podmínky pro kooperativní formy a vzájemnou komunikaci mezi nimi. Náplň hodin provázela většinou příjemná pracovní atmosféra, často spojená s velkou aktivitou třídy a projevy dobré připravenosti žáků. Nepřehlédnutelná byla jejich přirozená zdvořilost a slušné a taktní vystupování.

Všechny sledované jevy - plánování a příprava výuky, personální a materiální podmínky, psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace byla na velmi dobré úrovni.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných hodinách cizích jazyků na velmi dobré úrovni.

Společenskovědní předměty - občanská nauka a kultura osobního projevu

Časová dotace a členění učiva ve vyučovacích předmětech odpovídá schváleným učebním dokumentům. Škola nabízí žákům v rámci povolených možností volitelný výběrový předmět - kultura osobního projevu, který prohlubuje a rozšiřuje výuku a připravuje žáky na budoucí profesi. Postavení těchto předmětů je profesně velmi významné, učivo a vzdělávací cíle naplňují několik základních cílů profilu absolventa - osvojit si dovednosti společenského vystupování a profesního jednání v hotelových službách, cestovním ruchu a podnikové praxi. Učivo těchto vyučovacích předmětů překračuje rámec všeobecně-vzdělávacího předmětu a navazuje na tematiku odborných předmětů. Postupně se část učební látky prolíná a aplikuje se ve školní a odborné praxi.

Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky v předmětu i mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Do plánů výuky předmětu bylo zařazeno učivo zaměřené na prevenci zneužívání návykových látek a na ochranu člověka za mimořádných situací. Pro

volitelný výběrový předmět kultura osobního projevu byla vedením školy kvalitně zpracována vlastní učební osnova, v rámci níž ředitel stanovil strukturu, obsah a rozsah a byla jím schválena. Osnovy učitelé rozpracovali do tematických a časových plánů. Využili možnosti úpravy postupu při plnění a navazování učiva u některých tematických celků. Osnovy byly dodrženy. Stanovené cíle a témata učiva ve výuce odpovídaly schváleným učebním dokumentům a standardu středoškolského odborného vzdělání a učitelé je ve sledované výuce plnili.

Personální zajištění pro uvedené vyučovací předměty je průměrné. Jedna vyučující splňuje požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilost pro výuku uvedených předmětů, druhá splňuje podmínky pedagogické způsobilosti. Další vyučující nemá požadovanou způsobilost pro výuku uvedených předmětů na tomto typu školy. Vzhledem k charakteru výuky a propojení učiva s odbornou praxí, kde převažuje dovednostní složka nad teoretickou, jsou pro výuku občanské nauky a kultury osobního projevu voleni vyučující s dlouholetou odbornou praxí v oboru a osobními zkušenostmi. Dosažené vzdělání a zvláště dlouholeté zkušenosti z praxe v oboru se jeví ve sledované výuce jako pozitivum. V rámci dalšího vzdělávání se učitelé zapojují do různých akcí, navštěvují odborné přednášky a semináře.

Výuka sledovaných předmětů probíhá ve vlastní moderně rekonstruované budově školy, většinou v kmenových učebnách, které jsou vybaveny moderním standardním nábytkem, didaktickou technikou a pomůckami. Výuka byla v jednom případě zařazena do auly školy, která má vynikající vybavení a vzhled. Prostředí učeben i dalších prostor školy bylo čisté a pěkně upravené, působilo podnětně a esteticky. Škola zapůjčuje žákům některé učebnice. Učitelům nabízí k využití některé z učebnic pro střední odborné školy, odbornou literaturu v oboru psychologie a encyklopedickou literaturu. Učitelé mají vlastní zpracované pracovní texty a fólie, které si do vyučovacích hodin přinášejí. Ve všech navštívených učebnách byla k dispozici audiovizuální technika, kterou vyučující efektivně využívali. Učitelé i žáci mají volný přístup k informacím na Internetu, získané informace využívali také ve sledované výuce. Učitelům je k dispozici příruční odborná knihovna a žákům knihovna školní. Některé materiály pro výuku a informační zdroje jsou umístěny v prostorách školy. Dvě sborovny učitelů jsou opatřeny didaktickými pomůckami, videokazetami, časopisy a odbornou literaturou.

Zařazování vyučovacích předmětů do rozvrhu výuky je z psychohygienického hlediska dobře zabezpečeno, některé vyučovací hodiny byly zařazeny do odpoledních hodin. Vcelku byly vytvořeny podmínky pro dobrou výkonnost žáků v průběhu dne. Zvolené metody vyučujících, struktura vyučovacích hodin a tempo výuky byly velmi dobré. Vybavení pracovních míst učitelů i žáků je plně v souladu s psychohygienickými požadavky.

Organizace sledovaného vyučování nabízela žákům různorodé metody učení, frontální i skupinové práce při klasické struktuře vyučovacích hodin. Metody využívané ve výuce neměly jen verbální charakter, zařazeny byly tvůrčím způsobem metody aktivního učení a procvičování získaných dovedností. Střídal se metody aktivní spolupráce a naslouchání, využívala se kombinace řízeného rozhovoru s možností vyjádření vlastního názoru, hodnocení a diskuse. Žáci většinou neměli ve sledovaných hodinách učebnice, práce s učebnicí však byla úspěšně nahrazena metodou práce s textem, jinými informačními zdroji nebo se zkušenostmi z odborné praxe. Ve všech shlednutých hodinách vyučující efektivně využívali didaktickou techniku a projekci připravených textů. Vyučující volili často modelové situace k doplnění řešení zadaného úkolu a předvedení dovedností, kdy žáci aplikovali své teoretické vědomosti a dovednosti v simulované situaci. Žáci spolupracovali navzájem ve skupinách nebo ve dvojicích při řešení zadaných úkolů. Odborná úroveň výuky a způsob systematického zpracování obsahu učiva jsou velmi dobré a vedly k efektivnímu zvládnutí procesu učení. Výukové cíle byly v hodinách sdělovány společně s tématem a plánovaným postupem, nebylo však zhodnoceno

plnění výukových cílů.

Učitelky využívaly úspěšně zejména průběžnou motivaci uváděním příkladů z praxe nebo formou aktualit. Při hodnocení výsledků se neuplatňovala tradiční klasifikace a zkoušení, využívalo se slovního hodnocení učitelkou nebo žáky navzájem. Emotivní zapojení a kooperace vyučujících v průběhu výuky se žáky, zejména během řešení problémových úkolů nebo modelových situací, přispívaly k pozitivnímu posilování a oceňování žáků. Do hodnocení a klasifikace žáků jsou zařazovány písemné samostatné práce na zadaná témata v rámci oboru s využitím zkušeností z odborné praxe (např. příprava veřejného vystoupení).

Žáci byli vedeni ke komunikaci s učiteli i mezi sebou, k samostatnému a spisovnému projevu. Komunikace učitelek byla výrazná a přesná, svým jasným a emocionálně podbarveným vyjadřováním vytvořily živou a pracovní atmosféru.

Atmosféra ve sledovaných třídách byla pěkná a tvořivá, vztahy mezi žáky a učitelkami byly přátelské a vstřícné. Učitelky byly přístupné k diskusi a dávaly žákům možnost vyjádření svých zkušeností, přesvědčení a názorů. Ve sledovaných hodinách žáci respektovali pokyny vyučujících a pravidla stanovená školním řádem. Chování žáků bylo slušné, příkladné.

Plánování vzdělávací činnosti je systematické, učitelky věnovaly přípravě na výuku náležitou pozornost. Učební plány a osnovy byly plněny, plánování výuky je na velmi dobré úrovni. Personální podmínky jsou průměrné, velmi dobré psychohygienické a materiální podmínky této školy a vynikající prostorové zabezpečení výuky vytváří celkově nadprůměrné podmínky pro plnění vzdělávacího programu školy. Kvalita výuky, motivace, hodnocení, komunikace a interakce ve výuce sledovaných vyučovacích hodin byly na velmi dobré úrovni. Celkově je výuka ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

Výpočetní technika

Plánování výuky v jednotlivých studijních cyklech vychází ze schválených učebních dokumentů MŠMT ČR. Časové dotace sledovaných předmětů odpovídaly příslušným učebním plánům, minimální hodinové dotace stanovené učebním plánem jsou dodržovány. Učební osnovy předmětů mají učitelé rozpracovány formou časově tematických plánů. Ze zápisu v třídních knihách a z hospitovaných hodin vyplývá, že učební osnovy byly plněny.

Hospitované hodiny probíhaly v odborné učebně vybavené dostatečně výkonnými počítači a potřebným programovým vybavením. Žáci pracovali především s programy firmy Microsoft. Škola prozatím nemá k dispozici programy užívané v recepcích hotelů apod. Vedení školy učinilo potřebné kroky v letošním školním roce k jejich zajištění.

Rozmístění počítačů v učebně a začlenění předmětu do rozvrhu hodin respektovalo psychohygienické požadavky a zásady. Ty byly dodržovány i v průběhu výuky.

Výuku výpočetní techniky zajišťují dva učitelé bez odborné způsobilosti. Její absence neměla negativní vliv na kvalitu sledované výuky.

Plánované výukové cíle vycházely ze standardu vzdělávání. Struktura všech sledovaných hodin byla promyšlená. Probírané učivo navazovalo na upevněné znalosti a dovednosti žáků, kteří byli ve všech sledovaných hodinách aktivně zapojeni do vyučovacího procesu. K celkové efektivitě výuky přispěla důsledná kontrola zadaných úkolů. Vyučovacích čas byl efektivně využit ve prospěch průměrných žáků. Převážně malou pozornost učitelé věnovali žákům talentovaným.

Učitelé žáky motivovali seznámením s cíli hodin, v průběhu vyučování pak zadáváním úkolů motivačního charakteru. Hodnocení bylo převážně pozitivní, učitelé oceňovali snahu a pokrok.

Mezi učiteli a žáky se projevoval vztah oboustranné spolupráce. Chování a vystupování žáků

mělo velmi dobrou úroveň. Komunikace probíhala na základě dohodnutých pravidel. Vzájemná komunikace mezi žáky přispěla k naplnění cíle všech hospitovaných hodin. Pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky vytvářely příznivou pracovní atmosféru.

Plánování a příprava výuky měly vynikající úroveň. Materiální podmínky byly dobré, psychohygienické vynikající. Personální zajištění výuky má dobrou úroveň. Organizace, metody a formy výuky byly velmi dobré. Motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace měly celkově velmi dobrou, ojediněle vynikající úroveň. Výuka výpočetní techniky měla celkově velmi dobrou úroveň.

Chemie

Výuka chemie probíhala v souladu s učebními plány i učebními osnovami, které si učitelé rozpracovali formou časově-tematických plánů. Výukový cíl odpovídal standardu vzdělávání. Učitel si ho stanovil s ohledem na znalosti a dovednosti žáků, kterých měli ve sledované vyučovací jednotce dosáhnout. Tato skutečnost se pozitivně projevila ve zvolených formách a metodách výuky. Plánování a příprava výuky měly celkově vynikající úroveň.

Výuku chemie zajišťují dva plně kvalifikovaní učitelé. Chemie, která z hlediska zaměření školy nepatří mezi profilující předměty, je vyučována v kmenových třídách, jež žákům vytvářejí příznivé pracovní prostředí, ale postrádají vhodné motivující prvky. Součástí učeben je však kvalitní audiovizuální technika, ve sledované výuce využívaná efektivním způsobem. Začlenění chemie do rozvrhu hodin převážně odpovídá psychohygienickým zásadám, které byly respektovány i v průběhu samotné výuky. Jejich důsledné dodržování ze strany učitele umožnilo efektivní práci žáků i v hodině realizované v odpoledních hodinách. Podmínky výuky mají celkově velmi dobrou úroveň.

Úvodní opakování probraného učiva prokázalo dobré až vynikající znalosti žáků, v řadě případů i schopnost aplikace osvojených poznatků. Učitel vhodně uplatnil formy individuálního i frontálního zkoušení, které plnily funkci zpětné vazby a podpořily pochopení vzájemných vztahů mezi opakovanými tématy. Nové učivo bylo probíráno v návaznosti na upevněné znalosti žáků. Názornost výkladu podpořilo účelné využití didaktické techniky. Učitel pracoval frontální metodou bez přihlídnutí k individuálním učebním schopnostem žáků. Tento nedostatek do značné míry kompenzoval adresně kladenými otázkami, s jejichž pomocí byl objektivně informován o aktuální situaci ve třídě. Mnozí žáci se aktivně zapojili do výuky a projevili schopnost logického myšlení. K vysoké efektivitě sledované výuky přispěla účelně využitá práce s chybou. Závěrečné shrnutí probraného učiva prokázalo splnění cíle vytyčeného v úvodu vyučovací jednotky.

Vhodná motivace udržovala dostatečnou míru pozornosti žáků. Učitelé často užívali otázek, s jejichž pomocí kromě motivace realizovali okamžitou zpětnou vazbu. Časté hodnocení mělo pozitivní charakter. K celkové aktivitě žáků přispělo důsledné využití mezipředmětových vztahů. Žáci se seznamovali především s látkami, se kterými se mohou setkat při probírání učiva odborných předmětů nebo v běžném životě.

Interakce a komunikace mezi učitelem a žáky měla vynikající úroveň. Mnozí žáci se hlásili a jejich odpovědi měly velmi dobrou úroveň jak z odborného, tak formálního hlediska. Pro vzájemnou komunikaci mezi žáky nebyly ve sledované výuce vytvořeny vhodné předpoklady. Vztahy mezi učitelem a žáky se jeví jako pozitivní a oboustranně vstřícné.

Plánování a příprava výuky měly vynikající úroveň. Personální zajištění bylo vynikající. Materiální podmínky pro výuku chemie byly dobré, psychohygienické velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky, stejně jako motivace a hodnocení žáků byly vynikající.

Oblast interakce a komunikace byla velmi dobrá. Hospitovaná výuka chemie měla celkově velmi dobrou úroveň.

Blok odborných předmětů

Hodnocení odborných předmětů se opírá o hospitační činnost ve vyučovacích předmětech technologie přípravy pokrmů, technika obsluhy a služeb, ekonomika, marketing a management, hotelový provoz, nauka o výživě, odborná a školní praxe.

Plánování a příprava výuky v rámci bloku odborných předmětů vychází ze schválených učebních dokumentů. Součástí povinné dokumentace školy jsou učební plány rozpracované pro jednotlivé ročníky studia. Minimální dotace hodin stanovené s ohledem na profil a odborné zaměření absolventa jsou dodržovány. Nabídka volitelných výběrových předmětů stanovená ředitelem (management a marketing, kultura osobního projevu, dějiny kultury, třetí cizí jazyk, technika cestovního ruchu) respektuje požadavky standardu odborného vzdělávání pro gastronomii a cestovní ruch na středních hotelových školách. Výše uvedená hodinové dotace a nabídka volitelných vyučovacích předmětů odpovídá dlouhodobým záměrům v koncepci školy. Tematické plány pro odborné předměty jsou výsledkem týmové práce učitelů, promyšleně zohledňují mezipředmětové vztahy, je zajištěna návaznost teorie a praxe. Příprava učitelů na odbornou výuku byla většinou velmi dobrá, jisté rezervy jsou ve využívání odborné literatury a v práci s některými nejnovějšími poznatky z oboru.

Střední odborná škola Fortika má vzhledem k výchovně vzdělávacímu programu a počtu žáků vynikající prostorové podmínky. Učebny jsou vybaveny moderní didaktickou technikou, jejich uspořádání je racionální a esteticky velmi působivé. Učebna přípravy pokrmů s nerezovým vybavením navazuje na velmi vkusně řešenou učebnu stolničení. Všechny výukové prostory pro praktickou výuku vytváří dobré psychohygienické podmínky pro tvůrčí činnost pedagogů a žáků. Možnost občerstvení je nabízena v recepci u vchodu v přízemí školy. Prodej řídí žáci v rámci své praxe a sortiment zboží zařazují podle požadavků žáků.

Za velmi promyšlené a uvážlivé lze považovat rozhodnutí vedení školy o dělení tříd v oboru praktických složkách odborných předmětů t.j. v technologii přípravy pokrmů a v technice obsluhy a služeb, což vytváří velmi dobré předpoklady a podmínky k větší samostatnosti a odpovědnosti studentů při osvojování odborných znalostí a dovedností. Vede ke kladným postojům k zadaným úkolům, je velmi motivující a v konečné fázi umožňuje zproduktivnit výuku, což bylo ve sledovaných hodinách patrné.

Absence vysokoškolského vzdělání u některých odborných učitelů s pedagogickou způsobilostí, se v praktické složce výuky negativně neprojevila, jejich praktické odborné zkušenosti lze hodnotit jako pozitivní.

Teoretické odborné předměty ekonomického zaměření - ekonomika, marketing a management. V rámci organizace forem a metod ve výuce učitelé projevili velmi dobrou odbornou i pedagogickou úroveň. V ekonomice byla výuka aktualizována nejnovějšími právními úpravami v oblasti hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, což zvýšilo motivaci žáků. Bylo maximálně využito spojení teorie s praxí a mezipředmětových vztahů. Učitelé použili modelových situací, při jejichž řešení se aktivně podíleli sami žáci.

Ve výuce předmětu hotelový provoz bylo využito moderních vyučovacích metod. Žáci pracovali ve skupinách, byla navozena modelová situace. Žáci byli vedeni k samostatnému rozhodování, aktivně se podíleli na řešení aplikačních úloh. Průběh byl dynamický díky vynikající přípravě učitele, bylo použito audiovizuální techniky, což se pozitivně projevilo v pozornosti žáků a vedlo k celkově vysoké produktivnosti vyučovací hodiny. Výuka

v hotelovém provozu je zaměřena více na marketing než na problematiku správy a vlastního hotelového provozu.

Organizace, formy a metody výuky v **teoretické složce odborných předmětů** t.j. technologii přípravy pokrmů, nauce o výživě, technice obsluhy a služeb se u jednotlivých vyučujících lišily. V technologii přípravy pokrmů byla výuka vedena formou přednášky a diktování učiva s pasivním nasloucháním a jen ve velmi malé míře uplatňována schopnost žáků samostatně pracovat a aktivně se podílet na výuce. V technice obsluhy a služeb v jednom případě opět převažoval výklad učitele, v druhém případě se naopak podařilo vhodnou motivací zapojit žáky a zvýšit efektivitu vyučovací jednotky. Podobně velmi dobrou úroveň měla nauka o výživě, kde k naplnění vzdělávacího cíle přispělo časté střídání výukových metod a činností žáků.

V **praktické části výuky** technologie přípravy pokrmů byla sledovaná hodina velmi dobře organizovaná, bylo dosaženo stanoveného cíle, žáci velmi dobře spolupracovali s vyučujícím. Ve výuce byla navozena vynikající pracovní atmosféra a žáci prokazovali určitý stupeň samostatnosti. Nebyli však vedeni k efektivnímu uspořádání pracovního prostředí, což vedlo v některých případech ke zbytečným pracovním činnostem.

Učební praxe v oboru je realizována cyklicky dvěma formami - odborná a školní praxe. Při plánování a realizaci odborné a školní praxe bylo dodržování učebního plánu zajištěno. Odborná i školní praxe se uskutečňuje na smluvních pracovištích a zohledňuje požadavky smluvních partnerů zajišťujících výuku. Úroveň služeb a podmínky sledovaného vzorku tří gastronomických a ubytovacích provozoven smluvních partnerů je na velmi dobré úrovni. Operativní kontakt odborného pedagogického dozoru a kontroly vedení školy se vzdálenými odbornými pracovišti pro praxi je umožněn využíváním školního automobilu, který je pro tento účel nezbytný. Stálou a průběžně prováděnou kontrolou pracovišť praxe je zajištěna velmi dobrá kvalita výchovně-vzdělávací činnosti. Příkladem smluvních pracovišť praxe jsou hotel International v Brně, Royal Rice v Brně, Skalní mlýn v Blansku, Moravia v Boskovicích, restaurace Fortika v Lomnici - vlastní restaurace školy, recepce ve škole Fortika, Tišnovská rychta, menza Masarykovy univerzity v Brně aj. Někteří žáci mohou využít také nabídky tříměsíční zahraniční praxe v Itálii - San Benedetto del Tronto.

Personální podmínky jsou optimální, všichni vyučující mají požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilost pro výuku těchto předmětů.

Další odborné aktivity zařazované v rámci praxe i mimo ni posilují u žáků odborné dovednosti. Žáci jsou pravidelně připravováni na odborné soutěže převážně v barmanství a sommeliérství. Škola umožnila žákům v jednom týdnu ve školním roce místo výuky absolvovat barmanský kurz. Návštěvy odborných veletrhů Vinex, Pivex, Salima a GO na brněnském výstavišti mají již tradičně významné místo v plánu školy a odborných vyučovacích předmětů. Plán exkurzí na školní rok 1999/2000 je zaměřen na hlubší poznání historických atraktivit domácího cestovního ruchu v městě Brně a turistické zajímavosti žďárského regionu.

Motivace a hodnocení žáků měla ve všech sledovaných odborných předmětech velmi dobrou úroveň, pouze v jedné hodině učitel hodnocení žáků neprovedl, což mělo za následek snížení motivace. Výrazně motivačně působí během studia úspěchy žáků v soutěžích a možnost zahraniční praxe. Žáci jsou ve většině případů vedeni k objektivnímu posouzení výkonu jak svého, tak i spolužáků, zdůvodnění a korekci chyb. Žáci ve sledované výuce prokazovali průměrné odborné znalosti, velmi dobré motorické dovednosti a vynikající komunikativní schopnosti.

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky je na velmi dobré úrovni, při praktických činnostech se žáci projevují kultivovaně, jak při styku se zákazníkem, tak i při vzájemné komunikaci.

Učební plány a učební osnovy sledovaných odborných předmětů byly plněny. Celkově měly plánování a příprava výuky velmi dobrou úroveň. Materiální a prostorové podmínky školy jsou velmi dobré až vynikající. Podmínky odborné výuky na pracovištích měly vynikající úroveň. Kvalita sledované výuky byla celkově na velmi dobré úrovni včetně motivace, hodnocení, interakce a komunikace. Celkově měla výuka v teoretických odborných předmětech a v předmětu odborná praxe velmi dobrou úroveň.

Celkové hodnocení kvality vzdělávání

Sledovaná výuka v teoretických i odborných předmětech a v předmětu praxe měla celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality výchovně-vzdělávací činnosti domova mládeže

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže jako součásti školy na základě zjištění a hospitační činnosti v některých volnočasových aktivitách. V rámci nich byly sledovány tyto jevy: výchovný program, podmínky výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže, psychohygienické zásady, organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Cílem výchovného působení v domově mládeže je vytvořit náhradu za domácí prostředí rodiny, klidné a bezpečné prostředí, ve kterém se ubytovaní žáci budou cítit spokojeně. Náplň výchovného programu tvoří různé aktivity individuální a skupinové, spontánní a některé vlastní řízené aktivity. Nabízeny jsou některé zájmové činnosti organizované jinými institucemi. Nabídka volnočasových aktivit domova mládeže odpovídá věku a zaměření ubytovaných žáků. Stanovené cíle jsou rozpracovány a jsou realizovány podle rozpisů týdenních plánů a postupně se plní. Nabídka volnočasových aktivit je vždy k dispozici na vývěsce v prostorách domova. Do výchovného programu byly zapracovány aktivity primární protidrogové prevence, jehož dílčí akce jsou průběžně realizovány a plněny. Oblast prevence sociálně - patologických jevů souvisí s výukou střední školy a plní se souběžně.

Na počet 18 ubytovaných žáků jsou na domově mládeže dva vychovatelé, kteří zajišťují denní i noční provoz. Jeden je plně kvalifikován, druhý má středoškolské odborné vzdělání jiné než je požadované. Pedagogové jsou stabilizovaní pracovníci s dlouholetou praxí.

Vlastní domov mládeže je umístěn v Lomnici u Tišnova na jiné adrese a je domovem I. kategorie. Celkový počet pokojů je sedm po 2 - 3 ubytovaných žácích. Sociální zařízení jsou umístěna u pokojů. Budova domova je rekonstruovaná, moderně a nově vybavená. Domov mládeže nemá vlastní stravovací zařízení. Pokoje pro žáky mají dostatek prostoru pro studium i soukromí, žáci mají možnost si pokoje vyzdobit. V domově je jedna kuchyňka sloužící současně jako malá klubovna.

Studijní materiály jako učebnice, časopisy, odborná a encyklopedická literatura jsou k dispozici v malé knihovně v kanceláři vychovatelů a žáci si je mohou vyžádat k vypůjčení. Vybavení příslušenstvím např. kuchyňské přístroje, televize se satelitním příjmem, radiomagnetofon, videopřehrávač s videokazetami, osobní počítač, dvě ledničky, varné konvice a vařič, žehlicí a

úklidové vybavení je velmi dobré. Domov mládeže má k dispozici kancelářské psací stroje a žáci si je mohou v rámci přípravy na vyučování půjčit na pokoje. Nábytek na pokojích, kuchyňské vybavení a přístroje jsou nové, čisté a udržované.

Vedení domova mládeže stanovilo režim dne, v němž mají žáci prostor pro zabezpečení osobních potřeb i školních povinností. V rámci režimu dne mají stanovenou dobu pro studium, dobu večere, příchod do domova a noční klid. Osobní volno je vymezeno, po dohodě s vychovateli si ho žáci mohou upravit. Ubytovaní žáci mají možnost relaxace a rekreace v prostorách domova. V rámci denního režimu jsou základní zásady psychohygieny dodrženy.

Celodenní stravování v domově mládeže není zajištěno. Škola zajišťuje obědy. Výjimku z celodenního stravování žáků na domově mládeže povolil ředitel školy se souhlasem zákonných zástupců ubytovaných žáků (tuto skutečnost umožňuje vyhláška o domovech mládeže). V kuchyňce a klubovnách jsou k dispozici varné konvice pro přípravu teplých nápojů. Pitný režim žáků je zajištěn.

Vlastní zájmové činnosti v rámci domova mládeže se především vzhledem k prostorovým a materiálním podmínkám neplánují a nerealizují. Vychovatelé domova nabízejí ubytovaným žákům zájmové aktivity školy v odpoledních činnostech individuálně nebo v jiných institucích (návštěva posilovny, procházky městem s doprovodem kronikáře, besedy s kosmetičkou aj.). Nabídka se zaměřuje také na kulturní aktivity např. návštěvy divadel, návštěvy kin a dalších akcí. Vychovatelé respektují svobodnou volbu žáků. Denně jsou v rámci výchovy vztahu k práci zařazeny aktivity zabezpečující úklid a péči o pokoje a výzdobu. Tyto činnosti jsou sledovány a pozitivně motivovány odměnami při vyhodnocení.

Příprava na vyučování probíhá ve studijní době v rámci plánovaného denního režimu na pokojích nebo v jiných prostorách domova. Vychovatelé kontrolují psychohygienické podmínky učení žáků. Možnost přípravy na vyučování může být posunuta i do večerních hodin na základě dohody s vychovatelem. Studijní výsledky žáků jsou průběžně sledovány a zapisovány do osobních spisů.

Odpočinkové činnosti jsou zařazovány denně. Ubytovaní žáci mají možnost využívat k odpočinku a vlastním aktivitám prostory domova. Odpočívají na pokojích, sledují programy televize, čtou si knihy a časopisy aj. Pro aktivní rekreační činnosti si žáci volí pohybové činnosti v rámci jiných institucí. Vychovatelé respektují jejich volbu.

Motivace k činnostem je zařazována průběžně, vychovatelé ji provádí osobně nebo vyvěšují nabídky akcí na vývěškách. Motivace k činnostem v rámci výchovného programu plní svou funkci. Vedení domova zpracovalo v rámci řádu domova systém hodnocení chování žáků a výchovná opatření. Vychovatelé hodnotí žáky jednotlivě za vykonané činnosti v denních hodnoceních a zapisují je do deníku služeb. Dílčí sdělení jsou oznamována ústně (pochvaly a napomenutí) případně v rámci osobního pohovoru. Uplatňuje se pozitivní přístup. Hodnocení pokojů za úklid jsou vyvěšena informativně na vývěsce. Hodnocení chování ubytovaných žáků se sděluje na pedagogické radě za každé klasifikační období. O hodnoceních se pořizují záznamy do osobních spisů. Vychovatelé průběžně sledují studijní výsledky a chování žáků ve škole, informace získávají od třídních učitelů a na pedagogické radě. Pedagogové se navzájem informují v průběhu klasifikačního období o výsledcích žáků. Způsob motivování a hodnocení ubytovaných žáků pomáhá naplňovat výchovné záměry domova a rozvíjet osobnost žáků.

Vedení vytvořilo pravidla pro vzájemné jednání mezi žáky a pracovníky a stanovila je v řádu a v podrobných pokynech domova. Komunikace se žáky při výchovné práci probíhala v přátelském duchu. Vychovatelé hovořili se žáky při návštěvě na pokojích, v kanceláři vychovatelů nebo v kuchyňce. Jednání se žáky byla přátelská. Skupinové schůzky se zařazují

pravidelně nebo podle potřeby. Vedení domova poskytuje žákům možnosti pro osobní sdělení formou osobní návštěvy u vychovatele.

Celkové hodnocení výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže

Poslání domova mládeže směřuje k vytvoření klidného náhradního prostředí k pobytu. Rozvoj zájmů ubytovaných žáků se realizuje v rámci jiných institucí. V rámci všech činností domova mládeže převažují spontánní aktivity, některé pravidelné činnosti a příprava na vyučování. Podmínky umožňují plnit poslání a výchovný program. Způsob vedení, organizace a nabídka sledovaných volnočasových aktivit má celkově dobrou úroveň. Vzájemné vztahy a komunikace vychovatelů s ubytovanými žáky, motivace a hodnocení jsou velmi dobré. Celkové hodnocení výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže je velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola má stanoveny ve své koncepci reálné dlouhodobé cíle a priority, které jsou podrobně rozpracovány a částečně již splněny. Základem je naplňování vzdělávacího programu školy v rámci studijního oboru Hotelnictví a turismus, denní čtyřleté studium 65-42-M/004. V rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 4. 2. 1999 č.j. 13 386/99-21 je uveden obor Gastronomie 65-41-L, Společné stravování 65-41-L/501 denní dvouleté nástavbové studium, které se však v současném školním roce 1999/2000 nerealizuje. Výuka probíhá podle učebních plánů schválených MŠMT ČR. Vedení přizpůsobuje učební plány v rámci svých povolených možností aktuálním podmínkám a potřebám trhu formou volitelných výběrových předmětů a formou povolených úprav hodinové dotace některých vyučovacích předmětů. Úpravy se postupně plánují a realizují v rámci koncepčních záměrů školy. V návaznosti na aktualizovaný přehled volitelných výběrových předmětů má vedení školy zpracovány vlastní učební osnovy schválené ředitelem školy, ve kterých je stanovena struktura, obsah a rozsah učiva.

Výchozím dokumentem je vynikajícím způsobem zpracovaná Koncepce rozvoje Střední odborné školy FORTIKA na údobí od 1. 1. 1996 do 30. 6. 2000. Výchozí je vzdělávací program a jeho plnění, respektive přechod školy na jednooborovou odbornou školu. Důležitou částí je materiálně-technické zabezpečení školy a domova mládeže zahrnující generální rekonstrukci školy, její dovybavení a přípravu střediska praktického vyučování. V rámci koncepčních záměrů jsou podrobně rozpracovány také oblasti spolupráce se zahraničními partnery, zvyšování úrovně pedagogického sboru a přijímaných žáků a celkový růst úrovně školy. Koncepce školy je reálná a v současné době se postupně naplňuje. Roční plán školy je zpracovaný dvěma způsoby, jednak formou hlavních úkolů na školní rok 1999/2000 s rozpracovanými koncepčními záměry. Druhá forma je harmonogram hlavních akcí školy, který obsahuje organizační přehled úkolů se stanovením termínů a zodpovědnosti za splnění. Dílčí plány se zaměřují na konkrétní oblasti školy (výchovné poradenství, předmětové komise, exkurze aj.) a na domov mládeže, obsahují konkrétní úkoly v dané oblasti. Plány tvoří celek a navazují na sebe. Aktuální úkoly jsou stanovovány operativně prostřednictvím pokynů na nástěnkách nebo osobně vedením školy. Do aktuálních úkolů i ročního plánování jsou zařazovány podněty odpovídající současným trendům v odborném školství a odpovídající

potřebám školy. Při operativním plánování řízení školy nebo při plánování výuky vedení školy výrazně využívá kompetence zástupce ředitele, kompetencí vedoucích předmětových komisí i připomínek všech pedagogických pracovníků. Plnění úkolů je průběžně sledováno a hodnoceno vedením školy. Plány jsou centrálně uloženy pro kontroly vedení školy a jsou přístupné všem učitelům na vývěškách ve sborovnách.

Plánování školy je velmi přehledně vedeno a kvalitně zpracováno, tvoří ucelený systém, který je aktuálně přizpůsobován současným trendům a potřebám školy. Koncepce je výborně zpracována, je reálná a postupně se naplňuje. Celkově je systém plánování na vynikající úrovni.

Organizování

Střední odborná škola „FORTIKA“ je jednooborová střední škola hotelového typu s vlastním domovem mládeže. Kapacita školy a domova mládeže uvedená v posledním rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 13 386/99-21 ze dne 4. 2. 1999 je dodržena.

Ředitel školy část svých kompetencí delegoval na svého zástupce, domov mládeže přímo podléhá řediteli školy. Všichni pracovníci školy jsou seznámeni se svými povinnostmi a pravomocemi. Koordinaci veškeré činnosti zabezpečují pravidelné porady vedení, kterých se v případě potřeby účastní i jiní pracovníci. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, která se schází pětkrát do roka. Zápisy z jednání mají náležitou vypovídající úroveň a přijaté závěry svědčí o její kvalitní činnosti. Předmětové komise plánují a koordinují výuku, členové spolupracují při řešení vzdělávací problematiky. Vychovatelé domova mládeže si tvoří vlastní pokyny a předkládají je řediteli.

Jedna třída v 1. ročníku byla v rámci přijímacího řízení pro školní rok 1999/2000 naplněna 31 žáky, což přesahuje povolený počet 30 žáků podle vyhlášky o středních školách. Uvedený stav byl dosažen při odvolacím řízení v rámci přijímacího řízení, a na jedno místo byli rozhodnutím ředitelky Školského úřadu v Blansku v rámci odvolání přijati dva žáci. Tato skutečnost je obsahem protokolu o kontrole.

Přijímání žáků do domova mládeže se řídí jasně stanovenými kritérii.

Organizace výuky je zajištěna s ohledem na plynulý provoz školy a místní dopravní obslužnost. Psychohygienické hledisko je preferováno v menší míře, což se projevilo v nedostatečné délce přestávek mezi jednotlivými hodinami teoretických předmětů. ČŠI zjistila, že v průběhu vyučovacího dne není zařazena 20 minutová přestávka. Vedení školy prostřednictvím Školského úřadu Blansko požádalo MŠMT ČR o povolení výjimky z důvodu špatné dopravní obslužnosti.

Organizace vyučování některých tříd nekoresponduje s obecně závaznými právními předpisy; škola v období od 15. do 26. listopadu 1999 umožnila žákům 2. A a 2. B absolvovat týdenní barmanský kurs. V tomto týdnu se v uvedených třídách nevyučovalo podle platného rozvrhu hodin a nebyla dodržena předepsaná týdenní dotace hodin stanovená učebním plánem. Porušení platných právních norem je obsahem protokolu o kontrole.

Organizace činností v době mimo vyučování náleží do režimu domova mládeže. Denní činnosti jsou rozvrženy v souladu s požadavky psychohygieny a režim dne umožňuje zabezpečování potřeb ubytovaných žáků.

Škola a domov mládeže zajišťují obědy, ne však celodenní stravování. Výjimku z celodenního stravování ubytovaných žáků povolil ředitel školy se souhlasem zákonných zástupců ubytovaných žáků (tuto skutečnost umožňuje vyhláška o domovech mládeže).

Dokumentace školy a domova mládeže je vedena v souladu s platnými právními předpisy. Dokumentace zajišťující odbornou a školní praxi žáků je řádně vedena a je funkční. Smlouvy školy s pracovišti obsahují požadované náležitosti.

Organizační normu vzhledem k žákům představuje školní řád, který je doplněn materiálem nazvaným Hlavní úkoly při výchově žáků v ročnících studia. Oba dokumenty zabezpečují plynulý chod školy a postupný rozvoj osobnosti žáků v souladu s jejich budoucím povoláním. V rámci domova mládeže je normou řád domova, který byl kvalitně zpracován a obsahuje základní pravidla chování žáků na domově a výchovná opatření.

Funkce výchovného poradce je na škole zřízena, vykonává ji jedna zkušená učitelka s pedagogickým vzděláním, bez odborného studia v oboru výchovné poradenství. Výchovná poradkyně se řídí ročním plánem s hlavními úkoly. O činnosti výchovné poradkyně nejsou v prostorách školy informace a nejsou zveřejněny konzultační hodiny. Příležitostně spolupracuje s třídními učiteli, u nichž je také uložena agenda žáků i žáků s postižením. V případě řešení výchovných a vzdělávacích obtíží iniciovala škola rodiče a odborníky, což vedlo k nápravě vzniklé situace. Informace pro žáky v oblasti profesionální orientace - studium na vyšších odborných nebo na vysokých školách jsou vyvěšeny ve třídách 4. ročníků. S výchovnou poradkyní a s třídními učiteli spolupracuje jedna učitelka - pověřený protidrogový preventista. Realizuje akce v rámci školy, jako např. besedy s okresní metodickou pedagogicko-psychologické poradny, promítání videokazet, návštěvy filmů nebo informování rodičů žáků o možných drogových závislostech na třídních schůzkách aj.

Ředitel školy úzce spolupracuje s Unií rodičů. Činnost Unie rodičů - ČR při SOŠ FORTIKA Lomnice je na vedení školy nezávislá, pomáhá při zabezpečování náročnějších akcí, je významnou součástí informačního systému a má možnost částečně ovlivňovat výuku.

Rodiče jsou o studijních výsledcích a chování žáků informováni na třídních schůzkách, které se konají dvakrát do roka. Žáci všech ročníků mají studijní průkazy, které slouží k oboustranné informovanosti rodičů a školy ve všech oblastech. Žáci sami mají možnost vyjádřit své připomínky a náměty k organizaci provozu a výuky písemnou formou do anketní schránky v přízemí u vchodu školy. Vedení školy se jimi zabývá a odpovědi zveřejňuje. Přenos informací směrem k veřejnosti má velmi dobrou úroveň, jsou např. prezentovány v přehledném a kvalitním materiálu. Informace o akcích a činnostech školy se pravidelně objevují v místním nebo okresním tisku. Škola se zapojuje do mnoha mimoškolních aktivit, soutěží a každoročně se účastní veletrhu středních škol. Mimo to škola realizuje každoročně několik zahraničních studijních cest do Francie, Rakouska a Německa, o kterých informuje v tisku. Veřejnost se může seznámit se školou třikrát ročně na dnech otevřených dveří nebo na prezentačních akcích, např. při příležitosti závěrečných nebo praktických maturitních zkoušek.

Praxe žáků se realizuje v zařízeních (hotely, restaurace aj.) na základě smlouvy školy a příslušného zařízení. Organizace praxe je zpracována do přehledného harmonogramu pro každý ročník a typ praxe (odborná a školní). Žáci jsou před započítáním praxe informováni a poučeni o bezpečnosti a mají pokyny na praxi. Realizace odborné a školní praxe je v kompetenci vyučujících praxe a odpovědného vedoucího pracovníka.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Vynikající informační systém zajišťuje přenos informací uvnitř i vně školy. Některá organizační opatření nekorespondují s obecně závaznými právními předpisy a jsou obsahem protokolu o kontrole. Celkově je organizování školy a domova mládeže hodnoceno jako dobré.

Vedení a motivování pracovníků

System vedení a motivování pracovníků využívá jasně stanovené odpovědnosti jednotlivců za svou práci, prostředků hmotné i morální stimulace. Kritéria hodnocení jsou pracovníkům školy známa a tito s nimi byli seznámeni. Práce učitelů nad rámec stanovených povinností je oceňována. Při pravidelném a soustavném hodnocení pracovníků se využívá kompetencí vedoucích pracovníků. Na základě podkladů rozhoduje ředitel o výši nenárokových složek platu. Finanční ohodnocení je výrazně diferencované. Vedení školy průběžně oceňuje úspěchy učitelů a žáků, kterých dosáhli v soutěžích a v mimoškolní činnosti.

Ředitel školy deleguje pravomoc na svého zástupce, vedoucí předmětové komise využívají dílčích pravomocí. Operativní systém vedení v rámci řízení školy vychází z pravidelných porad, pedagogických rad a z každodenního styku s pracovníky. Způsob vedení a motivování pracovníků vytváří důsledné a při tom příznivé pracovní klima.

Vedení školy optimálně využívá odborné způsobilosti učitelů, osobních schopností a dobrých nápadů, což se kladně promítá do kvality sledované výuky. Na škole je 22 pedagogických pracovníků, z toho 20 učitelů a dva vychovatelé. Úplnou pedagogickou a odbornou způsobilost má 13 učitelů (59,1 %), pouze pedagogickou způsobilost 5 (22,7 %) a zcela bez odborné a pedagogické způsobilosti jsou čtyři učitelé (18,2 %). Pedagogická a odborná způsobilost je zajištěna zcela u jednoho vychovatele domova mládeže, druhý má jen středoškolské odborné vzdělání v jiném než požadovaném oboru. Náměty a připomínky učitelů jsou vedením školy akceptovány a využity ke zlepšení výchovně vzdělávací činnosti nebo pro konání dalších aktivit školy jako např. studijních cest do zahraničí.

Pozornost je věnována začínajícím učitelům. V rámci předmětových komisí jsou určeni uvádějící učitelé, kteří poskytují systematickou metodickou pomoc začínajícím. Učitelé jsou přijímáni na základě výběrového řízení. Výběrové řízení má ředitelem stanovená pravidla. Ředitel má zpracovanou vlastní databázi uchazečů.

Vedení školy umožňuje všem pedagogickým pracovníkům další vzdělávání. Realizuje se v souladu s koncepcí a je součástí ročního vyhodnocení práce školy. Učitelé si například doplňují pedagogickou a odbornou způsobilost požadovanou na tento typ školy, účastnili se odborných seminářů zaměřených na inovace v předmětech, kurzů anglického a německého jazyka, studijního pobytu, školení učitelů aj. Čtyři učitelé a jeden vychovatel si doplňovali a zvyšovali kvalifikaci studiem na vysoké škole. Jeden učitel se zúčastnil průběžného školení v rámci protidrogové prevence pro výchovné poradce. Získané odborné a metodické informace si učitelé navzájem předávají.

Způsob a úroveň vedení a motivování pracovníků je nadprůměrný.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny a dotýkají se všech oblastí činnosti školy. Kontrola v oblasti výuky vychází především z aktuálních potřeb a z podnětů rodičů, kteří se mohou na vedení školy obrátit buď přímo nebo prostřednictvím Unie rodičů. Podnětem ke kontrolní činnosti jsou i názory žáků. Pokud chtějí zůstat anonymní, mohou využít schránky důvěry. Na kontrole plnění učebních osnov se kromě ředitele školy a jeho zástupce podílejí i předmětové komise. Velká pozornost je věnována zejména práci začínajících učitelů. Hospitace u pedagogických pracovníků včetně domova mládeže jsou plánovány. Poznatky z hospitační činnosti jsou s učiteli projednávány. Studijní výsledky žáků se pravidelně sledují a jsou hodnoceny na pedagogických radách. Velká pozornost je věnována vzhledu, úpravě a celkovému vystupování žáků. Tato skutečnost je v souladu s požadavky profese, pro kterou se žáci připravují.

Vynikající úroveň má kontrola praktické části výuky. Ta probíhá v místní restauraci FORTIKA

a v zařízeních nacházejících se mimo sídlo školy, například v Tišnově nebo Brně. Pravidelná kontrola vzdálených pracovišť je realizována s využitím osobního automobilu, který má škola k dispozici. K důsledné kontrole praktické části výuky přispívají sešity z praxí, do kterých je zapisována konkrétní činnost každého žáka a také hodnocení. Tímto způsobem je škola informována, zda praxe žáků probíhá v souladu s uzavřenými smlouvami.

Při kontrole povinné dokumentace zjistila ČŠI jen drobné administrativní nedostatky. Většina z nich byla odstraněna v průběhu inspekce.

Kontrolní mechanismy jsou promyšlené a účinné. Kontrolní systém má vynikající úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je plánovité, koncepční a promyšlené. Vedení školy vytváří pracovníkům školy příznivé pracovní podmínky a podporuje vzdělávání pedagogických pracovníků. Kontrolní systém je na vynikající úrovni, oblast vedení a motivování pracovníků je nadprůměrná. V organizační oblasti některá opatření nekorespondují s obecně závaznými právními předpisy, oblast organizování vykazuje výrazná pozitiva a je na dobré úrovni.

Kvalita řízení školy je celkově na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výsledky zjištění a hodnocení ve sledovaných oblastech řízení školy a ve výchovně-vzdělávací činnosti ve vyučovacích předmětech potvrzují odpovědi rodičů žáků Střední odborné školy Fortika uvedené v dotaznících ČŠI, které byly zadány v době inspekce na škole ve všech třídách.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 4. 2. 1999 č.j. 13 386/99-21 s účinností od 15. 2. 1999,
- Koncepce rozvoje na údobí od 1. 1. 1996 do 30. 6. 2000, hlavní úkoly na školní rok 1999/2000, harmonogram hlavních akcí školy na školní rok 1999/2000, týdenní plány,
- Hlavní úkoly při výchově žáků v ročnících studia,
- rozvrh hodin tříd a učitelů na školní rok 1999/2000, organizace hodin a zvonění na škol. rok 1999/2000,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999 a výroční zpráva o hospodaření za rok 1998,
- školní řád, řád domova mládeže, pokyny pro ubytované studentky platné v roce 1999/2000,
- roční plán výchovného poradce, plány předmětových komisí,
- personální dokumentace učitelů a vychovatelů domova mládeže,
- osobní dokumentace žáků s postižením, evidence žáků školy,
- záznamy z pedagogických rad a porad,
- třídní knihy všech tříd ve školním roce 1999/2000 a třídní výkazy,
- protokoly o komisionálních zkouškách,
- protokoly a výkazy o ukončování studia ve školním roce 1998/1999,

- přehled dalších akcí školy a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- přihlášky do domova mládeže na školní rok 1999/2000, deníky výchovné skupiny vedené ve škol. roce 1999/2000, kniha služeb vychovatelů,
- protokol o přijímacím řízení ve školním roce 1998/1999, rozhodnutí ředitele o přijetí a nepřijetí žáků, odvolání a rozhodnutí ředitelky Školského úřadu v Blansku proti odvolání o nepřijetí žáků ke studiu,
- učební plán studijního oboru Hotelnictví a turismus 63-71-6 (JKOV) schválený MŠMT ČR dne 28. 11. 1995 č.j. 24 833/95-23 s platností od 1. září 1996 počínaje 1. ročníkem a rozpracovaný učební plán ředitelem školy do jednotlivých ročníků studia platný ve školním roce 1999/2000,
- učební osnovy výběrových a volitelných vyučovacích předmětů zpracované vedením školy a schválené ředitelem školy platné ve školním roce 1999/2000,
- tématické plány učitelů sledovaných vyučovacích předmětů platné pro školní rok 1999/2000,
- hospodářská a účetní dokumentace, evidence majetku, kniha úrazů,
- žádost o povolení výjimky v délce trvání přestávek v teoretickém vyučování zaslaný na ŠÚ Blansko a MŠMT ČR,
- přehled pracovišť odborné a školní praxe, rozpis praxe na 2. pololetí škol. roku 1999/2000,
- písemný souhlas rodičů ubytovaných žáků s výjimkou z celodenního stravování a výjimka ředitele školy z celodenního stravování na domově mládeže platná ve školním roce 1999/2000,
- kritéria hodnocení práce zaměstnanců školy,
- informační materiály školy,
- dotazníky pro rodiče a pro ředitele školy,
- hospitační záznamy ČŠI.

ZÁVĚR

Porovnáním současného stavu s výsledky orientační inspekce provedené na škole v dubnu 1996 v oblasti hodnocení úrovně řízení školy lze konstatovat pozitivní posun v oblastech řízení školy, koncepční záměry je již téměř naplněny. Zaváděním nových trendů v oblasti odborných předmětů škola připravuje kvalitně žáky na budoucí profesi a současně důsledně naplňuje koncepci a cíle vzdělávacího programu

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly využity v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Oblast řízení školy je celkově hodnocena velmi dobře. V řízení převažují pozitiva, přestože jsou ojedinělé nedostatky v dodržování obecně platných právních předpisů.

Kvalitu vzdělávání ve sledovaných vyučovacích předmětech hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Celkové hodnocení Střední odborné školy „FORTIKA“ je velmi dobré.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Renáta Ševčíková	... Renáta Ševčíková v.r.
Členové týmu	RNDr. Jaroslav Honza	... Jaroslav Honza v.r.....
	Mgr. Pavel Klár Pavel Klár v.r.
	Mgr. Ludmila Šimáčková Ludmila Šimáčková v.r.
Externí spolupracovníci	Ing. Stanislav Chadim	... Stanislav Chadim v.r....

V Brně dne 28. března 2000.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:31. 3. 2000.....

Razítko

Mgr. Miroslav Koudelka

....Koudelka Miroslav v.r....
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Blansko, Poříčí 18, 678 01 Blansko	28. 4. 2000	121 097/00-11136
Zřizovatel MŠMT ČR Praha, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1	28. 4. 2000	121 098/00-11136

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
20. 4. 2000	121 079/00-11136	byly vzneseny a jsou přiloženy k inspekční zprávě